

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 182/2023
07.12.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца „Godel Consulting“ ДОО Зрењанин, чији је пуномоћник Гордана Примовић, адвокат у ..., против туженог Земљорадничка задруга „Полет“ Александрово чији је пуномоћник Радивоје Јовић, адвокат у ..., ради исплате дуга, вредност предмета спора 16.728.887,49 динара, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 9Пж 2382/19 од 28.09.2022. године, у седници већа одржаној 07.12.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ ревизија тужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда 9Пж 2382/19 од 28.09.2022. године, као неоснована.

ОДБИЈАЈУ СЕ захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Привредни суд у Зрењанину је донео пресуду П 124/2018 дана 24.01.2019. године, којом је у првом ставу изреке укинуо у целости решење о извршењу Привредног суда у Зрењанину број Иив 44/2018 од 05.02.2018. године; у другом ставу изреке укинуо у целости решење о извршењу Привредног суда у Зрењанину Иив 50/2018 од 07.02.2018. године; у трећем ставу изреке обавезао туженог да тужиоцу исплати износ од 38.466,66 евра са каматом обрачунатом у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8% поена почев од 10.12.2018. године до коначне исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан плаћања; у четвртном ставу изреке одбио тужбени захтев тужиоца у делу којим је тражио да се обавезе тужени на исплату камате у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8% поена на износ од 19.233,33 евра почев од 01.09.2017. године до 09.12.2018. године и на износ од 19.233,33 евра почев од 01.01.2018. године до 09.12.2018. године, све по средњем курсу НБС на дан плаћања, и

у петом ставу изреке пресуде обавезао туженог да тужиоцу исплати износ од 652.776,18 динара на име трошкова парничног поступка.

Привредни апелациони суд је донео пресуду 9Пж 2382/19 дана 28.09.2022. године, којом је I ставу изреке преиначио пресуду Привредног суда у Зрењанину П 124/2018 од 24.01.2019. године у трећем и петом ставу тако што је одбио тужбени захтев којим је тужилац тражио да се тужени обавезе да тужиоцу исплати 38.466,66 евра са каматом обрачунатом у висини референтне каматне стопе Европске централне банке на главне операције за рефинансирање увећане за 8% поена почев од 10.12.2018. године до исплате, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан плаћања и обавезао тужиоца да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 348.677,00 динара и у II ставу изреке обавезао тужиоца да туженом накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 140.533,18 динара.

Против наведене другостепене пресуде благовремену и дозвољену ревизију је изјавио тужилац, којом пресуду побија због битне повреде одредаба парничног поступка и због погрешне примене материјалног права.

Тужени је поднео одговор на ревизију тужиоца.

И тужилац и тужени тражили су накнаду трошкова ревизијског поступка.

Врховни суд је испитао побијану пресуду по одредби члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/2011 ... 10/23 – др Закон) и закључио да ревизија тужиоца није основана.

Побијана пресуда је донета без битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, те без битних повреда одредаба парничног поступка на које ревидент описно указује. Повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 1. тачка 12. ЗПП, нису дозвољени ревизијски разлози по одредби члана 407. Закона о парничном поступку. Не стоје наводи ревизије да је другостепени суд побијану пресуду донео на подлози чињеничног стања утврђеног погрешном, нејасном и контрадикторном оценом изведених доказа, супротно члану 8. ЗПП, те да је и чињенично стање погрешно утврђено. Другостепени суд је побијану пресуду донео на основу чињеничног стања кога је утврдио првостепени суд, па не стоје наводи ревизије да је другостепени суд погрешно утврдио чињенично стање не упуштајући се у изведене доказе.

Другостепени суд је применио материјално право на чињенично стање утврђено од стране првостепеног суда, које је прихватио, на основу чега је донео побијану пресуду која је правилна, за шта ревизијски суд даје другачије разлоге.

Према утврђеном чињеничном стању, дана 20.08.2014. године између тужиоца као консултанта и туженог као примаоца услуга је закључен Уговор о сталном пружању консултантских услуга. Чланом 2. тог уговора консултант се обавезао да континуирано за време трајања уговора у име и за рачун примаоца услуга и по његовом налогу врши послове прецизиране у том члану. Чланом 3. уговора је предвиђено да за вршење уговорених послова консултанту припада паушална накнада у износу од 30.000,00 месечно без ПДВ-а. За све послове који нису обухваћени сталном

консултантском услугом, а врше се ради што ажурнијег и бржег окончања започетих послова, консултанту припада награда по договору са примаоцем услуга, или, у случају битних анализа, контрола или пројеката, на основу појединачних уговора који би накнадно били закључени између уговорних страна. Уговор се закључује на неодређено време. Парничне странке су закључиле Анекс број I Уговора о сталном пружању консултантских услуга дана 08.09.2014. године, којим су изменили одредбу члана 3. уговора, на тај начин што је додат став 3. којим су се уговорне стране сагласиле да консултант поред уговорених и наведених послова у најкраћем могућем року предузме и све неопходне активности како би у јавним књигама, у листовима који се воде у Служби за катастар непокретности Нова Црња при РГЗ СКН Републике Србије за катастарску општину Александрово, катастарску општину Нова Црња и катастарску општину Молин, био извршен упис земљишта које је уписано као земљиште у друштвеној својини у својину туженог, као и да за окончање наведених активности консултанту припада награда у износу од 2% фер тржишне вредности уписаног земљишта. Додат је и став 4. којим је прецизиран начин обрачуна и доспеће награде из става 3, која ће се исплатити тужиоцу за успешно обављени посао прецизиран у претходном ставу. Анексом II од 27.12.2014. године, парничне странке су уговориле нови износ паушалне накнаде, од 45.000,00 динара месечно. Тужени је 15.09.2014. године поднео Служби за катастар непокретности Нова Црња захтев за упис непокретности број .., који је саставио законски заступник тужиоца АА, како би се превело земљиште које користи тужени из друштвене у задружну својину. Овај захтев је одбијен првостепеним решењем Службе за катастар непокретности, против кога је тужени изјавио жалбу коју је такође саставио законски заступник тужиоца АА, а потом и више ургенција да би се донела другостепена одлука, јер другостепени орган није одлучио у року од 60 дана. Тужени се није одлучио да покрене управни спор због ћутања управе. Код туженог је покренут поступак приватизације по Закону о приватизацији („Службени гласник РС“ бр. 38/01 ... 52/14), а настављен је по Закону о приватизацији („Службени гласник РС“ бр. 83/14) који је ступио на снагу 13.08.2014. године о чему је Агенција за приватизацију обавестила туженог, а 29.09.2014. године га обавестила и о обавезама да достави податке са предлогом модела и метода приватизације и мера за припрему и растерећење субјекта приватизације. Утврђено је да се тужени 11.09.2014. године, обраћао Агенцији за приватизацију са захтевом за повлачење иницијативе и обустављање поступка приватизације, а да је поступак приватизације био у току све до ступања на снагу Закона о задругама („Службени гласник РС“ бр. 112/15) дана 07.01.2016. године, којим даном се обустављају поступци приватизације покренути у задругама. Након ступања на снагу Закона о задругама тужени је поднео захтев за упис непокретности број .., који је саставио заступник тужиоца са тадашњим секретаром туженог, по коме је Служба за катастар непокретности Нова Црња донела решење којим дозвољава у листу непокретности број .. КО ... упис задружне својине у корист туженог на непокретности уписаној у том листу непокретности. Затим је по захтеву туженог број .. од 14.09.2016. године, Служба за катастар непокретности 12.10.2016. године правноснажним решењем дозволила у листу непокретности број .. КО ... упис задружне својине у корист туженог, и правноснажно решење 12.10.2016. године, којим дозвољава упис задружне својине у корист туженог на непокретности уписане у листу непокретности број .. КО ... и по захтеву туженог за упис непокретности број .. од 26.10.2016. године решење од 29.11.2016. године, којим се дозвољава у листу непокретности број .. КО ... упис права својине у корист туженог. Тужени је раскинуо уговор број .. са тужиоцем дана 26.12.2016. године, са чим се тужилац сагласио. Након тога је тужилац испоставио

рачун 10.05.2017. године, број 01/17 којим је туженог задружио за износ од 120.161 евра на име награде за консалтинг услуге – услуге уписа задружне својине у корист задруге. Тужени је дописом од 07.06.2017. године оспорио рачун као неоснован, наводећи да је тужени измирио сва дуговања која је имао према тужиоцу. Утврђено је да је тржишна вредност пољопривредног земљишта 5.796.993 евра по курсу на дан 10.05.2017. године, када је тужилац издао рачун број 01/17, а 2% вредности непокретности износи 14.276.475,00 динара или 115.940 евра.

На основу утврђеног чињеничног стања, према коме је нове захтеве за упис, након повлачења старих, сачинио директор тужиоца АА са бившим секретаром туженог ББ, првостепени суд је закључио да је тужени дужан да плати тужиоцу износ динарске противвредности 38.466,66 евра по основу прве две рате уговорене награде, од укупно шест, за обављање послова предвиђених одредбом члана 1. Анекса број I од 08.09.2014. године, које су доспеле за наплату, а по рачуну број 01/17 од 10.05.2017. године. Првостепени суд сматра да је тужилац извршио своје обавезе из те уговорне одредбе тиме што је саставио захтев за упис непокретности број .. од 15.09.2014. године, жалбу на решење којим је Служба за катастар непокретности одбила тај захтев за упис, што је писао бројне ургенције јер по жалби није поступано, затим повукао захтев за упис непокретности број .. од 15.09.2014. године, након чега је заједно са секретаром туженог саставио нови захтев за упис непокретности. Упоредо, тужилац је иницирао састанке у Агенцији за приватизацију поводом послова приватизације туженог, као и више састанака при Министарству привреде који су се сви односили на обуставу поступка приватизације туженог, што је предузео у склопу осталих уговорених консултантских услуга. Закључује да је тужилац предузео све потребне активности ради превода непокретности из друштвене у задружну својину, при чему сматра да суд није надлежан да одлучује да ли је задружна својина могла бити уписана по првом захтеву за упис према тада важећим прописима. Утврђује да је тужилац предузео све неопходне активности како би дошло до упис права својине за тражене непокретности.

Другостепени суд је на основу изнетог утврђеног чињеничног стања одбио тужбени захтев, јер је закључио да је на основу одредаба Закона о задругама („Службени лист СРЈ“ бр. 41/96 и 12/98, „Службени гласник РС“ бр. 101/2005 и 34/2006) који је био на снази у време закључења уговора и анекса уговора међу парничним странкама, предмет обавезе тужиоца уговорен чланом 3. став 3. уговора, односно анексом I тог уговора - немогућ и недопуштен, зато што је било прописано чланом 49а. поменутог закона да задруга која користи имовину која је евидентирана као друштвена својина, односно друштвени капитал, не може без претходне сагласности агенције надлежне за послове приватизације да доноси одлуке о располагању том имовином и да су одлуке донете супротно томе ништаве, односно превођење друштвене у друге облике својине није било дозвољено осим у поступку приватизације. Зато сматра да није могуће пуноважно уговорити да ће бити извршен упис у катастар непокретности супротно законом прописаним условима. Или, претварање друштвене својине у друге облике својине било је могуће само у поступку прописаном Законом о приватизацији, па је уговарањем услуга којима би тужилац издејствовао упис у катастар земљишта у друштвеној својини као земљиште у задружној својини без спровођења поступка приватизације – недопуштено, те се ради о ништавој одредби уговора. Суштина је да би у време закључења уговора међу парничним странкама упис у катастар претварања друштвене својине у неки други

облик својине ван поступка прописаног Законом о приватизацији био супротан том закону, односно принудним прописима. Са друге стране, ургенције које предузимао законски заступник тужиоца не дају право тужиоцу на тражену накнаду, јер спадају у услуге које су обухваћене уговорном обавезом из члана 2. уговора, за које је тужени неспорно испунио обавезе према тужиоцу.

Врховни суд налази да је одлука другостепеног суда правилна из других разлога.

Не произилази из утврђеног чињеничног стања да су парничне странке уговориле да тужилац спроведе промену облика својине на непокретностима из друштвене својине у својину туженог, конкретно задружну својину, мимо законом предвиђених могућности. Другостепени суд је правилно закључио да по својој природи уговорене обавезе тужиоца представљају облигацију циља, али како је уговорен тај циљ, не произилази да је намера уговорних страна била да се оствари мимо законских услова. Међутим, из утврђења о пословима које је предузео тужилац не произилази да је он остварио уговорени циљ међу парничним странкама.

Према својој правној природи, уговор који су парничне странке закључиле, у релевантном делу, је уговор о налогу. Према одредби члана 749. Закона о облигационим односима, уговором о налогу обавезује се налогопримац према налогодавцу да за његов рачун предузме одређене послове и истовремено се налогопримац овлашћује на предузимање тих послова. У овом случају тужилац се обавезао да за рачун туженог предузме радње којима ће се остварити упис пољопривредног земљишта на име туженог као титулара својине. Правилно је другостепени суд закључио да се ради о облигацији циља, с обзиром и да је уговорено да тужилац стиче право на накнаду по упису, односно по успешно обављеном послу. Према одредби члана 754. Закона о облигационим односима, о извршеном послу налогопримац је дужан положити рачун. Из утврђеног чињеничног стања не произилази да је тужилац предузео послове у своје име, а за рачун туженог, што послови налога подразумевају. Напротив, произилази да је до уписа задружне својине на непокретностима дошло по захтевима које је поднео тужени, након ступања на снагу Закона о задругама („Сл. гласник“ 112/2015) у 2016. години, које захтеве је сачинио заступник тужиоца уз помоћ секретара туженог. Ове радње заступника тужиоца по схватању Врховног суда не могу се сматрати извршењем налога, односно послова који су резултирали превођењем непокретности из друштвене својине и уписом у својину туженог, посебно не у условима у којима су уговорене обавезе тужиоца. Према одредбама члана 108. и 111. Закона о задругама („Сл. гласник“ 112/2015), упис задружне својине на објектима и земљишту који су на дан ступања на снагу овог закона уписани као друштвена својина или јавна својина, у јавни регистар о непокретностима и правима на њима, а на којима у складу са чл. 108, (и 109. и 110.) овог закона, одређено право полажу задруге или задружни савези, врши се на основу захтева задруге за упис задружне својине. Дакле, учешће у састављању законом предвиђених захтева за упис задружне својине на непокретностима за које је то законом утврђено, не може се сматрати извршењем налога уговореног у другачијим законским условима, и свакако не активностима потребним ради превођења непокретности из друштвене својине у својину туженог. Осим тога, тужилац није положио рачун туженом у смислу одредбе члана 754. Закона о облигационим односима о извршеном послу. И у ревизији тужилац не одређује послове које је предузео, а који

би се могли сматрати таквим да су резултирали превођењем непокретности из друштвене својине у својину туженог. У том смислу, неосновани су наводи ревизије да другостепени суд није утврдио који послови су предмет члана 2. Уговора, те нису обухваћени овде извршеним пословима и чланом 3. став 3. Уговора, јер је на тужиоцу било да докаже које послове је предузео, и о њима положио рачун тужиоцу, који су резултирали превођењем друштвене својине на непокретностима у својину туженог. Ревизијски суд сматра правилном оцену другостепеног суда да се ангажовање тужиоца на доношењу закона не може сматрати извршењем уговореног налога ради превођења друштвене својине на непокретностима у својину туженог.

То су разлози због којих Врховни суд, применом материјалног права на који је указано, сматра неоснованом ревизију тужиоца, те је одлучио као у изреци на основу члана 414. Закона о парничном поступку.

Одбијени су захтеви тужиоца и туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка, јер, тужилац није успео са ревизијом, а одговор на ревизију није процесна радња потребна за одлучивање о ревизији, применом члана 153. и 154. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић